

MEILĖ IR MIRTIS: RAŠY TINĖS ISTORIJS AP I E MEILĖ

Maždaug prieš penkerius metus į Vytauto Didžiojo universiteto Etnologijos ir folkloristikos katedros rankraštyną pateko pirmieji šioje publikacijoje pristatomos moksleivių tautosakos pavyzdžiai. Tai lietuvių folkloristikoje iki šiol neskelbta paauglių mergaičių rašytinio folkloro atmaina – meilės istorijos. Mergaitės jas ranka persirašinėja viena nuo kitos; pastaruoju metu, beje, fiksuojami ir elektroniniu paštu persiunčiami meilės istorijų tekstai.

Tautosakos žanrų sistemoje jas greičiausiai reikėtų priskirti prie pasakojimų žanro. Pagrindinis tokio skyrimo kriterijus – santykis su vaizduojama realybe: pačios mergaitės meilės istorijas laiko tikroviškomis ir mano, kad jose pasakojama apie mūsų dienomis iš tiesų nutikusius įvykius. Meilės istorijose apstu dabarties ar netolimos praeities ženklų (minimi populiarių automobilių pavadinimai, klausomasi šiuolaikinių užsienio atlikėjų muzikos, užsimenama apie į svetimas šalis emigravusius artimuosius ir pan.). Kadangi istorijos plinta rašytine forma, mergaitės jas pateikia kaip literatūrinius kūrinius, kartais vadina apsakymais. Kaip įprasta grožinei literatūrai, meilės istorijoms neretai duodami pavadinimai. Vienais tiesiog įvardijami pasakojimų herojai („Saulius ir Vilma“, „Ričardas ir Dalia“), kitais informuojama apie turinio pobūdį („Nelaiminga meilė“, „Paskutinis meilės laiškas“), tretį pavadinimai atspindi romantines pasakotojų nuostatas („Baltosios gulgės pasakojimas“, „Visada su tavim“). Yra kūrinių ir be pavadinimų.

Turima medžiaga leidžia teigti, kad tam tikra sukauptų meilės istorijų dalis pasiskolinta iš rusų moksleivių folkloro. Antai daugiausia kartų užrašyta istorija sąlygišku pavadinimu „Apie gulgę ir gulbiną“ savo siužetu sutampa su populiariausiu rusų paauglių mergaičių pasakojimu¹. Kelios istorijos yra aiškūs vertimai iš rusų kalbos (palikti rusiški veikėjų vardai, vietovių pavadinimai). Kai kuriuose užrašytuose tekstuose ryškios pastangos užtušuoti rusišką istorijų kilmę keičiant vardus ir vietovardžius lietuviškais, tačiau pasitaikančios lietuvių kalbai nebūdingos sakinio konstrukcijos ar ne visai tinkami žodžiai išduoda, kad tekstas yra verstas. Didesnė Lietuvoje užfiksuotų meilės istorijų dalis aki-vaizdžių vertimo žymių neturi, tačiau, neatlikus lyginamųjų tyrimų, rizikinga spręsti, ar visi šios dalies pavyzdžiai yra vietinės kilmės.

Rusų folkloristikoje rašytiniai paauglių mergaičių pasakojimai siejami su XVIII a. pabaigos–XIX a. pradžios sentimentaliosiomis apysakomis². Sutampa pagrindinė tema (nelaiminga meilė, dažnai besibaigianti vieno ar abiejų jaunuolių mirtimi), vyraujanti siužeto schema (susitikimas, įsimylėjimas, meilės išbandymas, mirtis), sutampa ir kai kurie motyvai (nelaimingas atsitikimas, mylimojo kapo lankymas).

¹ Жг. Девичий рукописные любовные рассказы, предисловие С. И. Жаворонок, публикация С. Б. Борисова и С. И. Жаворонок, кн.: *Русский школьный фольклор: От «вызываний» Пиковой дамы до семейных рассказов*, Москва, 1998, p. 232–235.

² Ten pat, p. 185.

Pagal teksto apimtį meilės istorijos yra dvejopos. Vienos ilgesnės, prilygstančios apsakymui ar trumpai apysakai. Vyraujantis pasakojimo modelis susideda iš dviejų dalių. Pirmoje herojė ar herojus patenka į naują aplinką, kurioje susipažįsta su būsimu mylimuoju. Užsimezgusi pažintis netrukus perauga į meilę. Antroje dalyje meilė patiria išbandymą, ir jaunuoliai išsiskiria. Būdingiausias išsiskyrimo priežastys – nelaimingas atsitikimas, atimantis vieno iš mylimųjų gyvybę, kurio nors jaunuolio neištikimybė, herojės nėštumas. Pabaigos gali būti keleriopos, tačiau dažniausiai jos paženklintos mirties: nusizudo herojus / herojė, kuris / kuri buvo išduotas / išduota ar kurio / kurios mylimasis / mylimoji žuvo, besilaukianti mergina netenka kūdikio. Yra ir tokių istorijų, kurios baigiasi skausmingo gedėjimo epizodu – taip parodoma ištikimybė mirusiajam. Be išplėto to sužeto meilės istorijų, plinta ir trumpos, miniatiūrinės. Jos gali būti paremtos itin lakonišku vieno įvykio nupasakojimu arba yra pateikiamos kaip intymus meilės laiškas. Laiško formos istorijų atsiradimas nėra atsitiktinis – ilgosiose istorijose laiško rašymo motyvas yra vienas pastoviausių teksto elementų, tapusių savotiška kliše.

Meilės istorijas persirašinėja 10–16 metų mergaitės, tačiau herojai paprastai yra kiek vyresnio amžiaus – tokio, kada dažniausiai išgyvenama pirmoji meilė. Herojais būna vyresniųjų klasių moksleiviai, rečiau – studentai, kariuomenėje tarnaujantys vaikinai. Trumpuosiuose kūriniuose amžius gali būti nenusakomas. Herojų charakteristikos šabloniškos. Privalomas bruožas – jie būtinai gražios išvaizdos. Atkreipiamas dėmesys į akis, plaukus, ūgį, neretai pabrėžiamas išskirtinumas kitų jaunuolių atžvilgiu.

Stiliaus požiūriu meilės istorijos atspindi paauglių mergaičių mentalitetą ir jų estetines nuostatas. Išdavystės, mirties, sielvarto vaizdavimas perdėm dramatinis, kartais net teatrališkas, jausmų raiška sentimentali. Pasakojimų kalba skurdoka, apstu literatūrinėmis klišėmis, minčių posūkiams toli gražu ne visada motyvuoti, logiški. Tačiau minėtų stiliaus ypatumų turbūt nereikėtų laikyti pasakojimų trūkumais – tai žanriniai meilės istorijų bruožai, kuriuos lėmė specifinis paauglių mergaičių mąstymas ir menka tekstų kūrimo patirtis.

Paauglių mergaičių gyvenime meilės istorijos atlieka panašų vaidmenį, kokį pirmykštėse kultūrose turėjo mitai, pasakojami jaunuoliams iniciacijos laikotarpiu. Jos padeda įveikti asmens tapatybės krizę pereinant iš paauglystės į jaunystę. Mirties motyvo mergaičių pasakojimuose sureikšminimas gretintinas su mirtimi iniciacijos apeigose. Tik archajinėse iniciacijos apeigose mirtis simbolinė, po jos atgimstama kitam gyvenimo etapui, o meilės istorijose mirę herojai, suprantama, neprisikelia. Tačiau tai nereiškia, kad perėjimas į naują gyvenimo tarpą neįvykęs. Paauglystė meilės istorijose suvokiama kaip pasaulis, kuriame gyvenama be meilės, o jaunystė – pasaulis, kuriame meilė yra pagrindinė vertybė. Mirdami dėl meilės ar pasiryždami ištikimam saugoti mirusiojo atminimą, herojai įrodo, kad ribą į jaunystės pasaulį jie peržengė.

Publikacijoje pateikiami būdingesni sukauptų meilės istorijų pavyzdžiai. Tekstai tvarkyti minimaliai: ištaisytos rašybos klaidos, koreguota skyryba, patikslinta tiesioginės kalbos gramatinė raiška, pastraipos, kai kur – sakinių ribos.

Gražina Skabeikytė-Kazlauskienė

Baltosios gulbės pasakojimas

Buvo išleistuvių vakaras. Salėje triukšmavo, linksminosi poros. Staiga pamačiau merginą. Jos pečiai virpėjo lyg drebulės lapeliai. Ji atsisuko. Aš neapsirikau – ji verkė. Ją pažinau, tai buvo mergina iš kitos klasės, irgi abiturientė. Norėjau sužinoti jos ašarų priežastį, bet buvo nepatogu klausti. Jos akyse pamačiau tokią skausmą, kad nesusilaikiau ir palietęs jos petį [pa]klausiau:

– Kas atsitiko? Ko verki?

Ir tada ji puolė prie manęs ir dar labiau pravirko. Aš pagalvojau, kad taip verkia žmogus, kuris daug iškentėjęs. Iš jos akių vis dar riedėjo ašaros. Paskui ji pakėlė akis į mane ir tarė:

– Gerai, aš tau papasakosiu, tik ar norėsi mane išklausti?

Tikrai, merginai reikėjo išsipasakoti kam nors savo nelaimę, nes kitaip būtų mirus iš skausmo ir sielvarto.

– Mano vardas Saulė, – pradėjo ji. – Kai man buvo 15 metų, mes atvažiavom į šį miestą. Aš neturėjau draugų ir vaikščiojau viena daug dienų. Viena kartą aš sėdėjau ant suoliuko ir skaičiau knygą. Staiga kažkas smarkiai trinktelėjo į petį. Aš pakėliau akis. Netoliese stovėjo berniukas ir rankose laikė ragatkę. Man jis pasirodė piktas ir negeras, todėl aš nekreipiau į jį dėmesio ir skaičiau toliau. Jis pasižiūrėjo į mane ir tarė: „O tu graži, ir tavo akys gražios.“ – „O kas daugiau?“ – „Na, dabar susipažinkime“, – pasakė jis ir ištiesė ranką. Aš atsistojau ir nuėjau. Vakare, kai jau gulėjau lovoje, galvojau apie tą vaikiną. Kažkoks keistas ir juokingas atrodė jis man. Paskui viską užmiršau ir po to įvykio išvažiavau pas senelį į kaimą. Grįžau visai prieš rugsėjo pirmąją. Einu į mokyklą ir girdžiu – šaukia: „Saule!“ Aš pagalvojau, kad man pasigirdo, nes draugų ir pažįstamų aš dar neturėjau. Staiga kažkas stvėrė man už rankos. Aš atsigręžiau, tai buvo jis... „Sveika, aš tavęs visur ieškojau.“ – „Dėl ko?“ – paklausiau. – „Pažinčiai, argi tu pamiršai? Mano vardas Andrius“, – tarė jis ir ištiesė ranką. Aš norėjau parodyti, kad pykstu, bet neišėjo. Aš irgi ištiesiau ranką, jis paspaudė ir tarė: „Aš patenkintas, o tu?“ Aš nežinojau, ką atsakyti, todėl tylėjau. „Tylėjimas – sutikimo ženklas“, – pareiškė jis. Taip prasidėjo mūsų draugystė. Po pamokų jis manęs laukdavo. Taip mes draugavome dvejus metus. Pernai baigiau 10-ąją klasę, nutarėme eiti į 11-ą, vėliau į institutą, jeigu ne... Na, bendriau, viskas iš eilės.

Artinosi Naujieji metai. Ar pradėjau jam jausti daugiau negu draugiškumą. Net ėmiau pavydėti jam, bet be reikalo. Jis liko ištikimas mūsų draugystei. Naujuosius nutarėme sutikti kartu, jis man pasiūlė ateiti pas jį. „Saule, aš turiu tau kažką pasakyti labai svarbaus ir pasakysiu tau lygiai 12-ą valandą.“ – „O kas bus pas tave namuose?“ – paklausiau aš. – „Kaip kas? Tėvai, tačiau mes būsime vieni, visai kitame kambaryje, ir mums niekas netrukdytų. Tu gi pažįsti mano tėvus?“ – „Taip, jie geri“, – tariu aš. Naujus metus sutikome drauge. Mano manymu, neteisūs tie, kurie sako, kad kompanijoje linksmiau. Pas Andrių man buvo gera ir smagu. Kambaryje stovėjo eglutė. Jis priėjo prie manęs ir tarė: „Tai dovana tau.“ – „Man?“ – aš nustebau. – „Mums abiems“, – pritarė jis. Laikas bėgo greitai. Laikrodžio rodyklė artėjo prie dvyliktos valandos. Jis apkabino mane ir tarė: „Tau jau 17 metų, o man 18, bet,

manau, tai visiškai nesvarbu... Aš myliu tave.“ Aš stovėjau, nežinodama, ką daryti. „Kas tau, mieloji?“ – „Nieko, Andriau, nieko. Tu dabar lauki, kad aš tau atsakyčiau tą patį, tačiau aš pasakysiu tiesą. Tu man labai patinki, Andriau, o kas apie meilę... Ar tu bent kartą girdėjai apie tikrąją meilę?“ – paklausiau aš. – „Man tėtis pasakojo... Anksčiau ten, kur mes gyvenom, buvo ežeras, o jau jame įsikūrė dvi gulbės.“ – „Tu man norėjai pasakyti apie meilę, o pasakoji apie gulbes“, – nutraukiau jį ir nusijuočiau. – „Tai visai nejuokinga, tai netgi liūdna. Paklausk, ir tu suprasi. Tas gulbes globojo žmonės. Vieną rytą kažkas pašovė gulbiną ir jis mirė. Likusi viena, gulbė ilgai buvo toje vietoje, kur žuvo gulbinas, paskui pakilo aukštyn į dangų ir, padarius mirties kilpą, suglaudė sparnus ir krito ant akmenų krūvos. Krisdama ji dar kartą skaudžiai suklykė. Žmonės matė šią sceną ir negalėjo sulaikyti ašarų... Suprask, žmonės verkė, o dabar pati spręsk, ar tai buvo meilė.“ – „Atleisk, Andriau, – tariau aš. – Aš suprantu tai, bet atsakymą pasakysiu vėliau. Tu neišsižeisi?“ – paklausiau jo ir prisiglaudžiau prie peties. – „Žinoma, ne“, – tarė jis. Tą vakarą aš buvau pati laimingiausia. „Na, – pasakiau aš ir pravirkau, – tu, aišku, nesuprasi mano ašarų...“

O po Naujų metų mūsų draugystė dar labiau sustiprėjo. Mergaitės man pavydėjo, sakė, jog esu pati laimingiausia pasaulyje. Tuo tikėjau, bet laimė, deja, buvo neilga. Mes su Andriumi buvome vieno draugo vardadienyje ir grįžome vėlai. Prie durų sustojome. Jis stovėjo ir žiūrėjo į mane. Staiga paklausė: „Saule, galima tave pabučiuoti?“ Aš stovėjau ir žiūrėjau. Jis apkabino mane ir karštai pabučiavo. Sekančią dieną jo nebuvo mokykloje. Aš pradėjau nerimauti. Dar niekad nebuvo taip, kad jis, man nieko nepasakęs, neateitų į mokyklą. Aš nekantriai laukiau pamokų galo. Tuojau po pamokų nubėgau pas Andrių. Duris atidarė mama. Pamačiau, kad jos akys raudonos nuo ašarų. Pamačiusi mane, ji nusuko akis į šalį. „Kas nors atsitiko Andriui?“ – paklausiau aš. – „Nieko, mergaite, nieko. Gal viskas bus gerai. Jis liginėje.“ – „Ką?!“ – sušukau aš. – „Vakare jis jautėsi gerai, o šiandien blogai...“ – sušnibždėjo mama ir pravirko. Truputį nusiraminsi ji pasakė: „Pirmadienį jį rado gatvėje... Pas jį sunkios žaizdos.“ – „Kaip? Kada? Už ką? Ne! Ne! Tai netiesa... Nesąmonė! Jis turbūt be sąmonės. O jeigu?.. – staiga blogai pagalvojau. – O, kokia aš kvailė. Ką aš galvoju! Ne, viskas bus gerai. Bet už ką? Už ką? Už ką jį taip?“

Nepastebėjau, kaip atsidūriau namuose. Kritau į lovą ir gulėjau beveik be sąmonės. Paskui išgirdau skambutį ir mamos žodžius: „Užeikite, prašau, ji namie.“ Kažkas pravėrė mano kambario duris. Aš atsikėliau ir pamačiau stovinčią Andriaus mamą. Pabalusi kaip drobė ji laikė durų rankeną. „Kas nors Andriui? – paklausiau aš. – Jam blogai? Sakykit gi greičiau.“ – „Nusiramink, Saule, liaukis. Aš atėjau tavęs. Jam blogai, jis nori pamatyti tave.“ – „Ne, ne!“ – vėl sušukau. Neprisimenu, kaip įpuoliau į palatą. Jis gulėjo. Akys sublizgėjo, kai pamatė mane. „Saule, mieloji Saule...“ – sušnibždėjo jis suskilusiomis lūpomis. Aš negalėjau susilaikyti. „Neverk, kvailute. Štai matai, kaip išėjo... Man beliko gyventi suskaičiuotos valandos, o gal ir minutės. Ir todėl aš noriu būti tik su tavimi...“ – „Ką tu kalbi?! Nusiramink, tu nemirsi, tu gyvensi! Mes būsime kaip visada... kartu. Aš negaliu be tavęs. Kaip man tada be tavęs?!“ Jis tyliai klausėsi manęs ir bučiavo mano delnus. „Saule, mieloji Saule, aš taip... Kad būtume visą laiką.“ Jam ant kaktos išsiveržė maži rastos lašeliai.

„Saule, štai, paimk, – sukaupęs paskutines jėgas jis ištiesė man popieriaus lapelį. – Tai paskutinis mano laiškėlis. Man neužteks laiko tau viską pasakyti.“ Mano kūnu perbėgo šturpas ir išpylė prakaitas. „Andriau, – sušnibždėjau aš, – tu gyvensi, gyvensi.“ Skubiai kvėpuodamas jis sušnibždėjo: „Brangioji Saule, pabučiuok mane... pabučiuok mane... karštai, paskutinį kartą... Saule...“ Aš pasilenkiau bučiuoti, ašaros nesulaikomai riedėjo skruostais. Dar kartą pabučiavau lūpas, ir tuo tarpu jis neteko sąmonės. „Kas? Už ką?“ – klausinėčiau aš nesulaikydama ašarų ir nesusigaudydama. Mano skruostais dar labiau pradėjo risti ašaros. Staiga atėjo gydytojas, paėmė mane už rankos ir pradėjo vesti mane tolyn nuo Andriaus. „Išgelbėkit! Išgelbėkit jį!“ – šaukiau aš ir staiga pamačiau, kaip Andrius miršta su šypsena veide. „Andriau!“ – sušukau aš, bet jis jau nebegirdėjo mano balso. Amžinai užmerkė savo mėlynas akis, kurias aš taip mylėjau, bet ir netekau.

Andrių laidėjo po trijų dienų po jo mirties. Tas dienas aš vaikščiojau kaip ligo-nė. Prieš pat laidotuves nuėjau į parduotuvę ir nupirkau baltų vestuvinių gėlių. Tai buvo paskutinė dovana mano Andriui. Priėjau prie jo namo. Viduje buvo labai daug žmonių. Aš prasiveržiau pro juos ir ramiai nuėjau prie karsto. Jis gulėjo lyg miego-damas. Man atrodė, kad jis tuoj atsikels ir pasakys: „Labas, Saule.“ Kaip sapne aš priėjau prie karsto ir padėjau gėles. Staiga pamačiau jo motiną. Ji stovėjo ir žiūrėjo į jį paklaikusiu žvilgsniu, žiūrėjo nenuleisdama akių, lyg norėdama visam laikui įsi-minti jo veido bruožus. Jinai stovėjo išbalusi, akys išverktos, lūpos kažką šnibždėjo. Plaukai per šias kelias dienas pasidabino baltai. Staiga užgrojo šturpus laidotuvių maršas. Visi išėjo. Priekyje nešė gėles, vainikus, paskui... paskui Andriaus karstą ėjau aš. Priešakyje nešė karstą, kurį nešė klasiokai. Sustojo prie duobės, paskutinės minutės – ir aš niekada nebepamatysiu Andriaus... Paskui karstą ėmė leisti į duobę. „Palikit jį! Jis tuoj pabus...“ – šaukiau aš. Mano žvilgsnis susitiko su motinos žvilgs-niu. Ji žiūrėjo į mane ir kaip išprotėjusi puolė prie duobės: „Sūnau! Sūnau, neišeik iš namų! Pasilik su mumis!“ Ji ištiesė rankas į jį lyg norėdama kelti iš karsto, su ku-riomis ji Andrių augino, nešiojo, supo dar visai mažą. O dabar... Dabar siaubas, – jis guli karste. Prie jos priėjo vyriškis ir paėmė ją už rankų. Aš pažinau, tai buvo jo tėvas. Jis vedė, o ji šaukė lyg kiek galėdama. Nuo jos riksmo vos neplyšo širdis. Aš puoliau prie duobės, bet mane atitraukė. Vietoj duobės, į kurią įleido mano Andrių, liko tik kauburėlis smėlio, o ant viršaus padėtos mano gėlės. Visi pamažu išsiskirs-tė. Negalėjau pagalvoti, kad daugiau niekada nebematysiu jo... Ir tada prisiminiau jo laišką. Bet tu jį perskaityk pats, nes man labai sunku.

„Mieloji Saule, tu žinai, kaip aš tave myliu. Tu mano gyvenimo žvaigždėlė. Man labai sunku mirti, nes aš žinau, kad tu... Tu, Saule, myli mane. Mieloji Sau-le, aš prašau Tavęs vardan mūsų draugystės – būk rami. Man atrodo, tu, Saule, mano prašymą išpildysi. Kaip aš noriu visą laiką būti šalia tavęs, bet, deja, tu supranti... Tik tu neverk, negalvok apie nieką. Mano mintys bus su tavimi iki paskutinės valandos. Galvok apie mane, kaip galvojai apie gyvą. Sunku... oi sunku tave palikti, Saule, žinant, kad tu gyveni ir myli mane. Jeigu aš galėčiau gyventi... Och, jeigu... Baigiu rašyti, nes jaučiu – artinasi ta paskutinė gyvenimo

valanda. Nepamiršk, Saule, mano mėlynų akių, kurios tave taip mylėjo... Ir dar nepamiršk legendos apie gulbes.... Lik sveika, mieloji Saule. Prisimink mane.

Tavo Andrius“

Aš tylėjau, padaviau laišką, vos sulaikydamas ašaras. Dabar aš suprantu, kas yra meilė... Ir štai išleistuvių vakaras, o jo nėra... nėra kartu su ja. Staiga ji pakėlė akis, pilnas ašarų. Jos mėlynos akys buvo užtvindytos skausmu, ji pagriebė laišką ir išlėkė į lauką. Aš puoliau vytis. Kai išbėgau, ji jau buvo už kampo... Ir staiga aš išgirdau šaižų stabdžių cypimą. Kai pribėgau prie kampo, pamačiau šiurpų vaizdą: Saulė gulėjo po mašinos ratais kaip paukštis, balta suknele, kuri priminė gulbę. Rankoje ji laikė lapelį. Tai laiškas. Staiga atsimerkė akys, ir ji sušnibždėjo: „Štai aš su tavimi visados būsiu, Andriau.“ Subėgo žmonės, atvažiavo greitoji pagalba. Gydytojas apžiūrėjo mergaitę ir tarė: „Staigi mirtis.“ Ir šitoji baltoji gulbė žuvo pačiame žydėjime, staiga nuvyto jos besiskleidžiantis pumpuras. Aš vėl pažvelgiau į Saulę. Ji gulėjo pasrūvusi kraujuose, o pro šypsenos pravertas lūpas matėsi baltučiai dantys. Rankoje kietai suspaudusi ji laikė laišką. Aš dar perskaičiau tą eilutę, kuri labiausiai matėsi: „nepamiršk legendos apie gulbes... Lik sveika, mieloji Saule. Prisimink mane.“

Tavo Andrius“

Tegu niekadoms neišblės Saulės ir Andriaus meilė!

VDU ER 1256/1

Nelaiminga meilė

Vakaras buvo labai smagus. Turbūt visiems dvyliktokams išleistuvės patiko. Bet mane neramino tas meilės įvykis, kuris atsitiko gerų išleistuvių vakarą.

Aš sėdėjau už stalo ir žiūrėjau į apmaudžią, verkiančią merginą. Ji vilkėjo balta suknele ir avėjo baltais bateliais. Tą merginą aš pažinojau, tai Justė iš dvyliktos klasės. Ilgai negalėjau sėdėti, priėjau prie jos.

– Kas tave nuskriaudė? – smalsiai paklausiau.

Ji pakėlė savo gražias mėlynas akis, pilnas ašarų.

– Tu turbūt manęs nesuprasi, Viktorai, bet bus lengviau, jei aš tau pasipasakosiu.

Mes su mama (tėčio aš neturiu) atvažiavom į naują butą. Ten aš neturėjau nei draugų, nei draugių. Vieną vakarą aš sėdėjau ant suoloelio, skaičiau knygą ir pamačiau, kad priešais stovi berniūkštis. Jis man atrodė žiaurus, bet visai simpatiško veido. Berniukas priėjo prie manęs, atsisėdo šalia ir žiūrėjo man į akis. Jis pasakė: „Tavo akys gražios.“ Matėsi, kad jis manim susižavėjo ir vėl lyg kažkoks beprotis žiūrėjo man į akis. „O kas dar?“ – visiškai nepasimetusi paklausiau aš. – „Mano vardas Marius, o tavo?“ – „Na, pirmai pažinčiai užteks“, – stodama pasakiau aš. Jau eidama pro laiptinės duris surikau jam, tebesėdinčiam ant suoliuko ir juokingu žvilgsniu sekančiu mane: „Mano vardas Justė!“ Nuo to laiko aš jo daugiau nemačiau, nes buvau išvažiavusi į Palangą pas pusseseres, bet naktį aš jį dažnai sapnuodavau.

Rugsėjo pirmosios rytas. Aš, kaip ir visi mokiniai, skubėjau į mokyklą. „Juste!“ – staiga aš išgirdau kažin kieno balsą, bet žinojau, kad manęs niekas nepažįsta, ėjau rami, neatsisukdama. „Juste, palauk!“ – su šituo šauksmu mane palietė berniuko ranka. Tai buvo Marius. Šį kartą mes kartu eidami į mokyklą linksmi kalbėjome. Taip ir prasidėjo mūsų draugystė. Klasės draugės man pavydėjo, sakė, kad aš laiminga su tokiu berniuku. Aš buvau dvyliktokė, jis – mano klasiokas.

Naujus metus jis pakvietė mane sutikti pas save. Visuomet yra malonu sutikti Naujuosius metus dviese jaukiame šiltame kambaryje. Man tai buvo malonu. Mes sėdėjome už gražiai papuošto stalo, staiga Marius pasakė kai ką paslaptingo, bet įdomaus: „Žinai, Juste, aš turiu pasakyti kai ką, bet tai bus tik lygiai dvyliktą valandą.“ Tu neišsivaizduoji, kaip aš laukiau šitos valandos. Mes valgėme, gėrėme ir nepajutome, kaip išmušė dvyliktą. Marius, apkabinęs mane, atkišo lūpas. „Mariau, juk mums tik...“ – „Juste, juk tu nieko nesupranti, aš tave myliu.“ Aš nusijuokiau ir pasakiau: „Mariau, atleisk man, bet aš nesuprantu, kas tai yra meilė.“ – „Žinai, Juste, aš tau papasakosiu legendą apie baltas gulbes. Ežere gyveno dvi baltos gulbės. Žmonės jas labai mylėjo. Kartą kažkokie medžiotojai gulbiną nušovė, o baltoji gulbė, skraidydama aukštai, klykdama krito žemyn, atsimušė į akmenį ir užsimušė. Visa tai matė žmonės ir verkė.“ Bet aš vėl nusijuokiau: „Tu norėjai man papasakoti apie meilę, bet papasakojai apie gulbes.“ – „Betgi čia visai nejuokinga, tu pagalvok – gulbė užsimušė todėl, kad mylėjo gulbiną.“ – „Mariau, atleisk, bet šiandien tau atsakyti negaliu, aš tau atsakysiu vėliau.“

Po Naujųjų metų draugystė dar labiau sustiprėjo. Bet kovo 25 dieną Marius pas mane neatėjo, jo nebuvo nei mokykloje. „Ir kas galėjo atsitikti?“ – per visas pamokas mane kamavo viena ir ta pati mintis. Kai baigėsi pamokos, aš nuėjau pas Marių į namus. Duris atidarė jo motina, jos akys buvo pilnos ašarų. „Kas nors atsitiko Mariui?“ – suklikau aš nesavu balsu. – „Vakar jį rado sužeistą gatvėje, dabar jo būklė sunki, jis ligoninėje“, – vos ne vos ištarė motina. – „Ne, to negali būti! Už ką jį taip?“

Aš nepajutau, kaip atsidūriau pas Marių. Aš puoliau prie jo ir pravirkau. „Mariau, už ką tave šitaip?“ – aš šaukiau. Jo veide pasirodė šypsena: „Mieloji Juste, neverk, prašau tavęs. Viskas bus gerai.“ – „Mariau, aš tave labai labai myliu“, – verkdamą ištariau aš. – „Čia, Juste, tau. Aš atidaviau paskutines jėgas, parašiau tau...“ Jis padavė laišką. Marius mirė... Mane šaukiančią išnešė iš palatos. Aš nupirkau vestuvinių gėlių ir padėjau ant jo kapo.

Dabar, Viktorai, tu pats perskaityk šį laišką.

Ir ji padavė man tą laišką. Aš sukaupiau visas jėgas ir pradėjau skaityti:

„Mieloji Justute,

tau aš rašau jau paskutinį laišką ir mano mintys apie tave bus iki pat gyvenimo pabaigos.

Justute, nepamiršk legendos apie baltas gulbes. Ir papasakok tiems, kas nesuprato to, kas yra meilė.

Tavo draugas Marius“

Kai aš skaičiau šiuos paskutinius žodžius, Justė pagriebė laišką ir išbėgo į gatvę. Mano skruostu riedėjo ašara.

Staiga pasigirdo baisus klyksmas. Išbėgau į gatvę. Pro žmonių minią prasispraudęs, aš pamačiau kraupų vaizdą: vidury gatvės gulėjo Justė. Rankoje ji laikė laišką. Aš priėjau prie jos tuo metu, kada ji šnabždėjo:

– Mariau, aš su tavimi, – ir užsimerkė.

Atvažiavo greitoji pagalba. Gydytojas apžiūrėjo merginą.

– Staigi mirtis, – tarė gydytojas.

Ji gulėjo su gražia balta suknele kaip baltoji gulbė. Laikė stipriai suspaustą laišką, kuriame gerai atsispindėjo jo žodžiai: „nepamiršk legendos apie baltas gulbes.“

VDU ER 1029/1

Saulius ir Vilma

Ši jauna porelė ėjo parko taku, jie juokėsi, vienas kitam šypsojosi ir atrodė, kad jie laimingi. Saulius patraukė Vilmą į save ir pradėjo bučiuoti. Tuo tarpu pro šalį ėjo moteris su vyru, pažiūrėjo į juos, ir tarė moteris:

– Tai pasileidęs jaunimas.

– Jis nepasileidęs. Jis dalinasi savo meile, – tarė vyras.

Taip ėjo dienos ir mėnesiai. Vilma kiekvieną dieną susitikinėjo su Sauliumi. Jis negalėjo be jos, kaip ir ji be jo.

Vieną dieną Vilma nuėjo pas Saulių. Duris atidarė jis.

– Tu atėjai! Vilma, aš daugiau nebegaliu, nekankink manęs!

Saulius pagriebė Vilmą, parvertė ją ant lovos ir pradėjo bučiuoti, po to ėmė mauti kelnes, ir toliau...

– Sauliau, nereikia. Kam tai?! – sakė Vilma, bet Saulius nenorėjo klausyti.

Po kelių mėnesių Sauliaus draugas pakvietė juos į gimtadienį. Jie nupirko tortą, dovaną ir nuėjo. Kai gimtadienis įpusėjo, pro duris įėjo Aura.

– Kodėl vėluoji? – paklausė Sauliaus draugas.

– Užtrukau, – atsakė ji.

Nuo tos minutės, kai atėjo Aura, Saulius nenuleido nuo jos akių. Po to priėjo prie jos ir pradėjo kalbėtis. Saulius užmiršo Vilmą, nors su ja bendravo visi. Vilma vis žvilgčiojo į Saulių, bet jis nenorėjo žiūrėti į tą pusę, kur sėdėjo ji. Prie Vilmos priėjo Sauliaus draugas Vytas:

– Kas tau, Vilma? Ko tu verki?

– O, kad tu žinotum, Vytai, kaip man sunku, juk aš niekam nereikalinga.

– Ką tu kalbi! Jei ne Saulius – bus kitas.

– Ne, kito nebus, nes aš nuo jo laikiusi kūdikio.

Vytas tą minutę nutilo ir ėmė raminti ją.

Gimtadienis ėjo į pabaigą. Vilma neiškentusi niekieno nepastebėta išėjo namo.

Taip bėgo ne dienos, o mėnesiai. Ant Vilmos vis labiau matėsi, jog ji nėsčia. Tai sužinojusi, jos motina ją primušė, o Vilmai draugės vėl ir vėl sakė, kad Saulius vaikš-

to su kita mergina, o ji nieko nemato. Ji viską matė, bet tylėjo. Ji nutarė nusižudyti, dar nespėjus gimti kūdikiui. Bet prieš nusižudydama dar norėjo paskutinį kartą susitikti su Sauliumi. Apsirengusi ji nuėjo pas jį. Duris atidarė motina. Vilma užėjo į jo kambarį. Pradariusi duris pamatė, kaip Aura sėdėjo jam ant kelių ir jis ją bučiavo.

– Atleiskite, – pasakė Vilma.

– Tu atėjai? – pratarė jis.

– Sauliau, aš noriu tave paskutinį kartą pamatyti, atsisveikinti.

– Nekalbėk nesąmonių. Ką tu sumanei?

– Atleisk, Aura, bet, Sauliau, prašau, pabučiuok mane paskutinį kartą.

Sauliui nebuvo kas daryti, ir jis ją pabučiavo. Tada ji dar kartą pažiūrėjo į Saulių ir išėjo. Einant jai pasidarė bloga ir ji nualpo. Ją pamatę žmonės iškvietė greitąją pagalbą. Po dviejų dienų Vilma pagimdė sūnų – jis buvo toks panašus į Saulių. Sugrįžusi namo, ji visą laiką galvojo apie savižudybę. Vieną dieną ji paėmė popieriaus lapą ir pradėjo rašyti:

„Brangus Sauliau!

Sauliau, aš tave myliu, nors tu mane ir palikai. Vis vien karštai myliu tave. Nieko tau daugiau negaliu palikti, kaip tik savo kūdikį. Augink savo sūnelį. O aš mirštu todėl, kad myliu tave.

Tavo Vilma“

Tada ji įsipylė į stiklinę nuodų ir išgėrė. Išgėrusi paėmė Sauliaus nuotrauką. Paskutines savo gyvenimo minutes ji žiūrėjo į jį ir tyliai tyliai užmerkė savo mėlynas akis. Kai parėjo motina, ji pamanė, jog Vilma miega, tik ji miegojo amžinu miegu. Vėliau, pamačiusi, jog Vilma mirė, apkabino ją ir ėmė verkti...

Po trijų dienų ją laidojo. Saulius irgi dalyvavo laidotuvėse, jis visas tris dienas prabuvo prie jos karsto ir verkė. Paskutinę dieną jis nupirko Vilmai vestuvinį žiedą ir užmovė jai ant piršto: „Čia tau paskutinė mano dovana. Atleisk man. Aš auginsiu mūsų sūnelį. Tu mirei su mano nuotrauka, o aš su tavąja gyvensiu visą gyvenimą.“

Kai Vilma buvo jau palaidota, Saulius su sūneliu parėjo namo. Jis ilgai galvojo ir žiūrėjo į Vilmos nuotrauką, kabančią ant sienos. Taip jis su nuotrauka ir gyveno. Juk tada dar jis nežinojo, kas yra meilė. Dabar jis tai suprato, tik buvo per vėlu...

VDU ER 632/30

Ričardas ir Dalia

Dalia ir Aušra buvo geriausios draugės. Jos gyveno tame pačiame name, tame pačiame aukšte. Tėvai jų taip pat buvo labai geri draugai, todėl jų draugystei iš tėvų pusės niekas negrėsė. Visas savo nelaimes, visus savo nuotykius pasakojo viena kitai. Aušra buvo vieneriais metais vyresnė už Dalią.

Ir štai Aušrai sukako 18. Ji savo gimtadienį šventė namuose. 19 valandą turėjo susirinkti draugės ir draugai. Dauguma jų buvo Aušros klasiokai ir tik viena kita pusseserė bei Dalia. Ji jau 3 valandas zujo pas Aušrą, padėdama paruošti stalą. 19

valandą skambutis į duris. Tai rinkosi draugai. Aušra parodė, kur kam sėstis, ir visi susėdo. Aušra prie Dalios pasodino savo klasiokės draugą Ričardą. Jis buvo aukštas, gražaus kūno sudėjimo, nuostabių akių ir tamsių plaukų. Klasėje jis buvo vienas iš tų, kurie yra gražiausieji. Ričardui patiko šalia jo sėdinti šviesiaplaukė „undinė“, kuri buvo taip pat graži.

Bėgo vakaras. Prasidėjo šokiai. Aušra tartum nepastebėdavo piktai žybsinčių Dalios akučių, kada ji ar kita draugė kreipdavosi į Ričardą. Dalia buvo juo susižavėjusi. Tuo tarpu Ričardas, nors ir šokdino daug merginų, galvojo tik apie Dalią. Taip atėjo naktis. 5 valandą ryto visi ėmė skirstytis. Ir kaip nuliūdo Ričardas, sužinojęs, kad Dalia gyvena tame pačiame name, ir dar tame pačiame aukšte. Dalia jį suprato. Suprato tai ir Aušra, tada ji priėjo prie Ričardo ir garsiai, kad girdėtų Dalia, paprašė:

– Ryčka, ar negalėtum palydėti Dalios iki sekančios gatvės, kad pakviestų mano tėvus?

– Galiu.

Jie abu išėjo. Pagaliau Ričardas pradėjo kalbinti Dalią. Klausinėjo visokių menkniekių. Dalia atsakinėjo trumpai. Taip jie nuėjo ir sugrįžo į namus. Prie durų Ričardas apkabino Dalią ir ilgai bučiavo. Dalia buvo suglumusi. Pagaliau, praėjus kiek laiko, jis ją paleido ir paklausė:

– Na, kaip gimtadienis? Tu patenkinta?

– Taip, – atsakė Dalia.

– Aš irgi, nors galėjome ilgiau pabūti.

Dalia priekaištingai pažiūrėjo į Ričardą:

– Man užteko ir to.

Ričardas dar ilgai kalbėjo su Dalia. Jie susitarė kitą dieną susitikti ir išsiskyrė. Dalia grįžo namo sumišusi. Kitą dieną jie susitiko. Ryčka buvo taktiškas ir draugiškas. Jai patiko jo juokas, patiko, jog jis jai dažnai skambindavo telefonu. Taip užsimezgė jų draugystė. Tačiau Dalia nepamiršo draugės, kurios dėka jie susipažino. Bet Aušra, baigusi vidurinę, išvažiavo mokytis į kitą miestą ir jas dabar siejo tik laišakai. Ričardas Daliai tapo jos pačios dalimi. Tas pats buvo ir jam, kuris ją išsimylėjo iki ausų, kaip geraširdiškai juokavo jų tėvai.

Kartą Ričardas, atėjęs į pasimatymą, jos nerado. Širdis jautė kažką negero, bet jis stengėsi išmesti tai iš galvos. Jis Dalios nesulaukė, todėl patraukė tiesiai į jos namus. Pakeliui jis pamatė ją, bet tai, ką matė, nepatikėjo savo akimis – graži juoda „Volga“ stovėjo kraujo klane. Po mašina, tarp priekinių ir užpakalinių ratų, gulėjo Dalia, kurią sunkiai buvo galima beatpažinti. Greitoji pagalba tuoj pat buvo čia. Paėmęs merginą, gydytojas paklausė:

– Kas ją pažįsta?

– Aš, – kimiai atsakė Ričardas. – Aš jos brolis, – sumelavo jis.

Gydytojas viską suprato, bet vis tiek liepė sėstis į mašiną.

Dalia mirė. Ričardas didvyriškai pernešė jos mirtį. Po laidotuvių jis kasdien eidavo į kapines. Tėvai vis bandė jį atkalbėti nuo tų kasdieninių vaikščiojimų, tačiau jis neklausė. Kartą prie kapo jis pamatė kažkokią merginą ir nustebo, nes tokiu metu eidavo tik vienas kitas žmogus. Ričardas priėjo. Tai buvo Aušra. Ji atsigrėžė į jį, ir

jis pamatė pilnas ašarų akis ir nepakeliamą skausmą, kurią ji pergyveno dėl draugės mirties. Ričardas žinojo, kad Aušra nori pabūti viena, todėl jis apsisuko ir nuėjo. Jo mintyse skriejo prisiminimai ir neramus Dalios prisipažinimas: „Mes greit turėsime kūdikį.“ Jei kas nors būtų pamatęs Ričardo akis, tai jose būtų išžiūrėjęs gailėstį ir ryžtą, kurią jis paskyrė vien meilei – Daliai, nors ją jau buvo priglaudusi žemė...

VDU ER 632/31

Visada su tavim

Už lango lijo lietus. Smulkūs lietaus lašeliai barbeno į šaltą stiklą. Norom nenorom imu galvoti apie tai, kas gyvenime yra svarbiausia, o tada... gal ir pasispyriodama nuklystu praeitin...

Gabrielius buvo vienas gražiausių mokyklos berniukų, visada pasitempęs, pasikvėpinęs. Dauguma panelių svajotojo užkariauti „pasakų princo“ širdį. Aš buvau pilka pelytė: niekada nesidažiau ir stengiausi likti nepastebėta, nors man jau buvo šešiolika.

Tačiau... Vieną dieną valgykloje budėjo mano bendraklasės. Na, kasmet vyksta tokia „visuotinė talka“, o aš, kaip visada, nuėjau padėti. Sukiojau si apsilvilkusi baltu chalatu ir į atliekų puodą pilsčiau niekam nepatikusių sriubą. Kažkas palietė mano petį tuo metu, kai laikiau pilną lėkštę nelemtos sriubos. Netyčia (o gal tai lemtis?) atsisukdama paverčiau lėkštę ir sriubą išpyliau ant kažkokio vaikinio kelnių. Iš baimės net akis nuleidau ir bijojau pakelti. „Atsiprašau. Aš netyčia“, – išlemenau ir pažiūrėjau į „auką“. – „O tavo akys labai gražios!“ Stovėjau apstulbusi – Gabrieliaus veide nemačiau nė mažiausio lašelio pykčio.

Lyg ant sparnų parlėkiau namo ir iškart čiupau veidrodį. Ar mano akys iš tiesų gražios, ar jis tik pasišaipė?

Rytą atsikėlus pirmą kartą pasidažiau blakstienas ir lūpas. Tiesą sakant, pati sau atrodžiau dirbtinė. Tą dieną mokykloje sekėsi nekaip, galvojau tik apie jį. Ir veltui per visas pertraukas stovėjau prie laiptų – mokykloje Gabrielius nepasirodė. „Tiek to, vis tiek jis į mane nekreips dėmesio“, – pamaniau uždarydama mokyklos duris. Staiga kažkas palietė mano petį. Atsisukau. „Ačiū Dievui, šiandien tu be barščių sriubos! – nusijuokė. – Kur tu gyveni? Gal mums pakeliui? Duok, panešiu tavo krepšį.“ – „Gyvenu naujausiuose rajonuose...“ – „Bet vis tiek tavo akys labai gražios!.. Labai...“ – „Tavo irgi nieko...“ – išlemenau.

Taip prasidėjo mūsų draugystė. Jis kasdien skambindavo, bet vėliau pokalbių telefonu nebeužteko: vakarais važiuodavom prie jūros pasižiūrėti, kaip leidžiasi saulė. Laikas, praleistas kartu, pralėkė labai greitai – rudenį pakeitė žiema, po pavasario atėjo vasara.

Vieną ankštų rytą – skambutis. „Klausyk, Sigita, išei trumpam. Gerai?“ – Gabrielio balsas skambėjo labai keistai... Aš nenusipraususi, susivėlusį išlėkiau į kiemą. „Būk laiminga, širdede. Su gimtadieniu!“ Didžiulių raudonų rožių puokštėje radau auksinį žiedelį ir laiškutį: „Patikėk manimi, aš tave myliu, mylėjau ir mylėsiu. Nepamiršk.

Visada su tavimi – tavo Gabris.“ „Matai, širdele, tik mirtis mus išskirs!“ – juokdamasis sušuko Gabris.

Vasara baigėsi. Vėl mokslo metai. Aišku, visi su nekantrumu laukė atostogų. Lapkričio pirmoji... Kažkodėl bijojau kapinių, todėl ir ši kartą nevažiavau su tėvais pagerbti išėjusių anapilin... Ir štai sėdžiu viena namie. O širdis kažko daužos, virpa... Skambutis: „Širdele, mes su Martynu Kaune, parvažiuojam!“ – „Gabri, tu išgėręs! Kas už vairo?“ – „Martynas. Nesijaudink, jis – asas. Po poros valandų būsiu. Bučkis.“ – „Nevažiuok... Nereikia...“

Gabrielių palaidojom lapkričio 3 dieną. Automobilis apsvirtė lenkdamas sunkvežimį. Mirė vietoj...

Ilgai negalėjau patikėti, kad jo jau nebėra. Sunkiausia buvo, kai pagaliau suvočiau, kas atsitiko, bet negalėjau suprasti – kodėl?

Prabėgo metai. Ir štai visai neseniai lapkričio pirmoji, galutinai atsisveikinau su Gabrieliumi. Spontaniškai rytą, vos atsikėlus, apsirengiau ir išėjau. Prie namų senučiukė pardavinėjo gėles. Nupirkau tuziną raudonų rožių. Stoty įsėdau į automobilį, padaviau vairuotojui šimtą litų ir paprašiau, kad nieko neklaustų, tik paleistų dainą „You’ll see“. Atsidariau langą. Lėkėm 120 km/h greičiu. Vėjas kedeno plaukus... Pro akis prabėgo mano gyvenimas. Atsidariau butelį raudono vyno. Vairuotojas nustebęs žiūrėjo į mane. Aš tylėjau. O ausyse skambėjo „You’ll see“. Ašaros plovė skruostus.

Pakėliau akis ir pro apsunkusias blakstienas pažvelgiau į kelią... Autostrada Klaipėda–Vilnius... 142 kilometras... Išlipau. Apsidairiau. Čia... Čia aš jo netekau. Visiems laikams. Gerą valandą stovėjau ir žiūrėjau į tą lopinėlių žemės. Dabar čia mano gėlės ir nuotrauka... Mūsų nuotrauka. Verčiau. „Apgailestauju. Užjaučiu“, – vairuotojas įsėdo į automobilį.

Kitoje nuotraukos pusėje užrašiau: „Kažkada tu man pasakei: TIK MIRTIS MUS IŠSKIRS... Ji taip ir padarė.“

VDU ER 1315/69

Jie mylėjo vienas kitą, bet ji buvo vyresnė. Kažkas jai pasakė, kad ji sugadins jam gyvenimą, ir ji nusprendė išsiskirti su juo. Bet jis šito nenorėjo, maldavo pasilikti, įtikinėjo, kad jie bus laimingi kartu... Bet ji vis dėlto išvažiavo, pažadėjusi rašyti. Jis labai jos ilgėjosi.

Po mėnesio gavo pirmąjį laišką. Ji rašė, kad viskas gerai, kad myli, rašė, kad stengiasi neliūdėti. Tuo laiškas ir baigėsi. Bet savo adresu ji neparašė.

Kitas laiškas atėjo po penkerių metų. Ji vėl rašė, kad viskas gerai, kad myli.

Tik po dvidešimties metų atėjo trečiasis laiškas – paskutinis. Ji rašė: „Aš nenorėjau įskaudinti tavęs todėl, kad labai mylėjau tave. Visus šiuos laiškus rašiau vieną dieną, o juos mano prašymu išsiuntinėjo kaimynai. Kitą dieną po mūsų išsiskyrimo aš nusižudžiau...“

VDU ER 1315/68 (beveik toks pat, vos keliais žodžiais besiskiriantis variantas VDU ER 1272/39)

Vieną kartą vaikinai ir jo mergina važiavo motociklu apie 200 km/h.
Mergina. Sulėtink, aš bijau.
Vaikinas. Nebijok, tai smagus žaidimas.
Mergina. Prašau, padarysiu viską, kad tik sulėtintum.
Vaikinas. Gerai, apkabink mane labai stipriai.
Mergina. Gerai, tik sulėtink greitį.
Mergina jį apkabino.
Vaikinas. Ar galėtum nuimti mano šalną, nes jis man trukdo, ir užsidėti sau.
Mergina nuėmė šalną ir užsidėjo sau.
Vaikinas. O dabar pabučiuok mane ir pasakyk, kad myli.
Mergina. Myliu tave.
Mergina jį pabučiavo.
Kitą dieną laikraštyje: „Vakarykščiame dviejų jaunuolių įvykyje, kuris įvyko mūsų mieste, žuvo vienas asmuo. Pasirodo, jog motociklo vairuotojas kelionės vidury sužinojo, jog jo stabdžiai neveikia, tad davė savo merginai savo šalną ir paprašė jos pasakyti, kad jinai jį myli, ir pajauti paskutinį mylimosios bučinį, kuriai atidavė savo gyvenimą.“

VDU ER 1256/109. *Pateikėjo pastaba.* Ši istorija yra platinama ir siuntinėjama į elektronines pašto dėžutes.

Laiškas mirusiam draugui

Niekada gyvenime nebuvau mačiusi mirties iš taip arti. Kokia jinai baisi, kokia beprasmiška. Niekada negalvojau, kad neteksiu savo mylimo žmogaus tokiu būdu ir kad iki išprotėjimo skaudi minutė pakeis visą gyvenimą. Netikėjau, kad tu mirei, kai laikiau dar šiltą tavo ranką ieškodama pulso, o kraujas sruvo ir sruvo iš ten, kur įėjo kulka. Netikėjau, kad tu mirei, kai greitoji [pagalba] jau nebegalėjo tau padėti, bet visi bijojo ištarti tą žodį: „Nebegyvas.“ Netikėjau, kad tu negyvas, kai pamačiau tave karste. Ir kai žemėm užpylė, netikėjau... Maniau, kad tai sapnas.

Oi, kaip aš norėjau pabusti! Bučiavau tavo lūpas, liečiau veidą, šildžiau rankas. Apsikabinusi tavo kūną, rymoju valandas, nematydama, kas darosi aplinkui. Tik lūpos šnibždėjo tavo vardą, ir nuo ašarų sušlapo šventas paveikslėlis tavo sustingusiose rankose.

Atsimeni, dar prieš mirtį paklausiau, kada tu man parneši rožių. Pati rožes ėmečiau į tavo kapą. Rožės – kaip meilės simbolį ir visko pabaigą. Meilės, kurioje tos rožės turėjo pražysti gražiausiais žiedais, kurioje galėjo gimti vaikai, ir svajonės galėjo patekėti iš mūsų delnų. Dabar aš viena. Ant stalo dega žvakė. Jinai liepsnoja meile tau, išduodama mano jausmus, ir sumažina nežmonišką kančią. Nes žvakė – tai riba tarp manęs ir tavęs. Žinau, kad tu čia, tu visur, tu gyveni manyje. Ir vėl

ta gėla, skaudi iki sopulio, bet artima ir miela. Aš myliu tave, dar tebemyliu tave. O Dieve, meilė mirusiam – koks keistas jausmas.

Lauk manęs, aš pareisiu, anksčiau ar vėliau praskleisiu žvakės liepsną ir nueisiu į amžinybę, į nebūtį. Ir galbūt tada aš būsiu vėl su tavim, ir mes būsim amžinai laisvi nuo blogio.

Mielasis, aš tau pažadu gyventi taip, kaip tu norėjai, kad gyvenčiau. Ir ko neištesėjau gyvam, ištesėsiu mirusiam.

Tavo ...

VDU ER 653/2

...dabar man skauda, tačiau šis skausmas man teikia malonumą, ir aš kaip niekad anksčiau jaučiu, kad kažkur neapsakomai arti yra pasaulio pabaiga. Ir kai aš tikrai žinosiu, kad man teliko labai mažai laiko, kad jau labai greitai aš amžiams užmerksiu savo mėlynas akis,

aš bėgsiu pas Tave, nežinodama, kur Tu esi,

aš valandų valandas piešiu Tave savo svajonėse,

aš sapnuosiu Tave žvaigždėse,

aš šauksiu Tave nakties tyloje,

aš ieškosiu Tavęs, nors ir paklydusi,

aš kartosiu Tavo vardą, kad Tu mane išgirstum,

aš visą amžinybę stovėsiu apkabinusi Tave, kad Tu pajautum mano šilumą,

aš bučiuosiu Tavo užmerktas akis,

aš būsiu šalia iki paskutinės akimirkos, kada reikės išeiti... ir, netgi išėjus, aš virsiu Tavo šešėliu, kad amžinai būčiau šalia...

Ir kada išauš tas nelemtas kruvinas rytas, kada mano kūnas jau bus sustingęs... gali išplėsti iš krūtinės mano nutilusią širdį, nes ji priklauso TAU...

VDU ER 1319/55

Parengė *Grażina Skabeikytė-Kazlauskienė*